

Mladi in volitve

Čas, ki nas ločuje od volitev, lahko šte-
jemo v urah. Kdor se spominja volilnih
kampanj še pred nekaj leti, se čudi. Vse
skupaj poteka sredi nezanimanja in mrtvi-
la: shodi so večinoma slabo obiskani, podo-
bic in propagandnih listov je vse manj po
poštinih nabiralnikih, lepakov skorajda ne
trgajo ... In polemike zajemajo v glavnem
le rimske vrhove, odvijajo pa se v dolgih
časopisnih stolpcih, ki jih prebirajo le po-
litiki.

Res je, naveličani smo škandalov, in-
trig, dolgega seznama neizpolnjenih obljub.
A gorje, če to čustvo prenesemo na demo-
kratični ustroj kot tak! Prav volitve pa so
steber demokratičnega reda. To je sred-
stvo, ki nam ga daje ustava, da se proti
zgoraj naštetim pojavom borimo, ne pa, da
klonimo.

Če je nezanimanje za politiko, za volit-
ve, za programe zelo slabo znamenje za
družbo, ki hoče biti zdrava, napredna in
odgovorna, bi bil tak odnos do volitev na-
ravnost samomorilen za našo manjšino.
Nas Slovencev ne pestijo le splošni, hudi
problemi države, v kateri živimo. Bolj kot
kdaj prej smo ravno v tem trenutku sredi
hudega boja za naš narodni obstoj in ra-
zvoj. Še kako bi bile nekatere sile, ki nam
strežejo po življenju, zadovoljne, da bi tudi
te volitve potekle brez velikega zanimanja;
da bi vsakdo prečrtal na glasovnici znak, ki
ga je izbral ob nekdanjem prvem vstopu na
volišče; da bi vse potekalo v tišini. Sloven-
ska skupnost pa ta mir razbija, opozarja na
zlagano mirovanje. Kajti brezbržnosti jav-
nega mnjenja ne odgovarja brezbržnost o-
menjenih sil. Pomislimo na pogoje, ki se
pojavljajo v zvezi z zakonom o globalni za-
ščiti, kjer vladno predstavništvo v »rimske
komisiji« zahteva novo delitev Slovencev
na kategorije, celo jezikovno preštevanje
in podobno. Pomislimo na protislovensko
stranko, ki skuša prodreti zdaj tudi v devin-
sko-nabrežinsko občino. Pomislimo na kriv-
de naprednih, če se slovenska stranka bori
za obstanek v opoziciji v zgoniški občini,
kjer krepko trkajo na vrata občinskega sve-
ta v zadnjih letih priseljeni krščanski ali
celo socialni demokrati. Pomislimo na lepo
spričevalo internacionalizma v najmočnej-
šem slovenskem pokrajinskem okrožju, Na-
brežini, kjer je slovenski kandidat le na
slovenski listi, vsi somišljeniki socialistov
in komunistov pa bodo disciplinirano volili
za italijanskega kandidata ...

Še bi lahko naštevali — od razlaščenja

I. J.

(nadaljevanje na 3. strani)

Razgovor s tajnikom SSK v Trstu Zorkom Harejem

»Več volje in več samostojnega poguma, da naši ljudje vzamejo lastno usodo v svoje roke«

Tik pred nedeljskimi upravnimi vo-
litvami smo naprosili za razgovor poli-
tičnega tajnika Slovenske skupnosti v
Trstu prof. Zorka Hareja, ki je tudi kan-
didat na pokrajinskih volitvah, in sicer
v devinsko-nabrežinskem volilnem o-
krožju. Prof. Hareja ni treba posebej
predstavljati, saj je slovenski javnosti
znan kot glasbenik in tudi kot politični
delavec.

Pri političnem delovanju Zorka Ha-
reja prihajata do izraza predvsem nje-
gova globoka humanistična vzgoja in te-
meljita izobrazba, zaradi česar slovi kot
eden najbolj tankočutnih političnih de-
lavcev v zamejstvu. Za razgovor se mu
iskreno zahvaljujemo.

(Ured.)

Kakšne so značilnosti letošnjih upravnih vo- litev?

Letošnje volitve se odvijajo na splošno leno in
neprizadeto. Nekatere stranke ne prirejajo sho-
dov in tudi volilni lepaki so se pojavili šele zad-
nji čas, kakor da so se ljudje naveličali vsako-
letnih volitev in od njih ne upajo pravih spre-
memb.

Kaj pa Slovenska skupnost?

Pri nas je v splošnem precej živo. V nekem
oziru smo bili k temu prisiljeni, ker smo morali
poleg independentistov edini zbirati podpise, po
zakonski določbi, vsaj štiristo. Zbiranje podpisov
pa pomeni srečanje z ljudmi. Bili smo tako v
Nabrežini, v Zgoniku, v Dolini, na Opčinah ter v
mestu: v Rojanu, pri Sv. Jakobu, pri Sv. Ivanu.
Po opravljenih formalnostih v zvezi s pripravo in
predložitvijo kandidatnih list, smo sestavili pro-

grame ter jih predložili in osvetlili na tiskovni
konferenci na sedežu stranke v Trstu, na sreča-
nju kandidatov in članov sveta na strankinem
sedežu v Trstu, v Nabrežini, v Dolini, v Zgoni-
ku, na Repentabru. Vzporedno sta potekali lep-
ljenje plakatov in organizacija shodov, s katerimi
smo začeli v sredo, 28. maja. Dodati je treba do-
bro organiziran shod, ki ga je pripravila sekcija
pri Sv. Ivanu v nedeljo, 25. maja popoldne. Po-
leg tega smo tiskali in razposlali dve številki
strankinega glasila Slov. skupnosti. Sekcija SSK
v Nabrežini pa je razmnožila in razposlala tri
številke svojega glasila Poročevalec Slovenske
skupnosti. Razmnožili smo tudi programe za po-
krajino in za občine Zgonik, Repentabor in Do-
lino.

Pri delu so vam gotovo pomagale sekcije.

Sekcije so pomagale že pri izbiri kandidatov,
v kolikor niso same sodelovale pri shodih. Po
ustanovitvi sekcij je vidna večja prisotnost in
angažiranost naših članov pri strankinih akci-
jah. Tako so nam predstavniki sekcij pomagali
in nam pomagajo pri celotni izvedbi sedanjih
volitev.

Kako ocenjuješ sedanji politični položaj pri nas z ozirom na manjšinsko problematiko?

Z nepričakovano uveljavitvijo Liste za Trst pri
volitvah za tržaško občino se je proces demokra-
tizacije, kakor ga nekateri imenujejo, ali izrav-
nave odnosov med večino in manjšino ali enake-
ga vrednotenja obeh glavnih komponent tukajš-
njega življa zaustavil, kar je vplivalo tudi na od-
nose drugih strank do slovenske manjšine in tudi
na odnose osrednjih državnih oblasti do sloven-
ske manjšine in pripravljenost za reševanje pro-
blematike Slovencev v Italiji. V tem okviru je
treba razlagati zadržane posebne vladne komisi-
je za proučevanje problemov slovenske manjši-
ne. Osnutek za globalno zaščito slovenske manj-

dalje na 2 strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 8. junija, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Potopljena galeja«; 11.30 Na božna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Glasba po željah; 15.00 Nedeljsko popoldne: — »Radio Klopotača«, variete Radijskega odra; — šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 9. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Socialna problematika; 12.00 Glasbeni trenutek doma in drugod; 12.40 Naši orkestri zabavne glasbe; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo!«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Tess iz rodovine D'Urbervillov« — Čista ženska; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 — Mi in glasba; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 10. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Goriške podobe; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Človek in zdravje; 12.00 Kulturni dogodki in četrtkova srečanja; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano!; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 — Mi in glasba; — sestanek z Majdo sepe; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 11. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 »Mal'položil dar domu na oltar«; poslanstvo Ciril-Methodove šole; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Umetnost dobre kuhinje; 12.00 »Pod Matajurjan«, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Naša pomlad 1980«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Tess iz rodovine D'Urbervillov« — Čista ženska; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 — Mi in glasba; — Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; — Kulturne rubrike naših časopisov; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 12. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Človek v sodobni družbi; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Naša pristna vina kje in kako; 12.00 Mikrofoni v razredu; 12.30 Jugoslovanski pevci; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Tomi na obisku«; 14.30 Mladi pisci; 14.45 Odmevi iz Španije; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Skladbe slovenskih avtorjev; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 13. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Iz sveta folklorne in ljudskega izročila; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Osebnostna vozila danes; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Skladatelj dirigira; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: »Kje je napaka?«; 14.30 Roman v nadaljevanjih — »Tess iz rodovine D'Urbervillov« — Čista ženska; 15.00 Glasbeni popoldan za mladino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 14. junija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Potovanje v Ameriko; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Čoln — šport in razvedrilo; 12.00 »Bon naredu st'zdice, čjer so včas'b'le.« glasnik Kanalske doline; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroško okence: Iz zakladnice slovenske mladinske literature; 14.30 Glasbeni popoldan za mladino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori na ploščah; — Na goriškem valu; — Portreti naših igralcev; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

»Več volje in več samostojnega poguma, da naši ljudje vzamejo lastno usodo v svoje roke«

■ nadaljevanje s 1. strani

šine, ki ga pripravlja, ni bil končan do predvidenega roka lani junija, ker sta ostali stališči večine in manjšine nespravljivi. Kakor vemo, je komisija sestavljena iz dvajsetih članov, od katerih je pet Slovencev.

O odnosih do strank, kjer so vključeni Slovenci, mislim predvsem na PCI in PSI, smo že povedali, branijo naše koristi in pravice, dokler ta dejanja sovpadajo z interesi stranke. Toda čim se naše koristi in koristi omenjenih strank začno križati, gredo, če so dosledni, vsak po svoji poti.

S KD ni bilo zadnje čase ne sodelovanja ne pravega dialoga, čeprav bi k temu navajala skupna ideološka osnova pripadnikov KD in krščansko usmerjenih komponent v SSK. Znak, da ideologija še ni vzrok za prijateljstvo in sodelovanje.

V programu SSK za pokrajino je samostojno politično nastopanje zapisano na začetku kot temeljno politično načelo.

S tem se bistveno razlikujemo od ostalih slovenskih manjšinskih organizacij. S tem izpričujemo svojo narodno samobitnost in smo odločujoč dejavnik ali, kakor se je plastično izrazil naš prijatelj, subjekt pri političnem in upravnem odločanju in ne samo objekt ali predmet odločanja drugih, prijateljev in pogosto neprijateljev.

In samostojno politično predstavništvo, je tudi rečeno, v uvodnem delu programa, je najbolj neposreden izraz misli in pričakovanj Slovencev v naši deželi. Ker je globoko v nas težnja po svobodi in samostojnosti, kamor se usmerjajo naši napor, odkar smo se pred mnogimi stoletji pojavili na teh tleh, ki je reševala naš narod tudi v mračnih dnevih naše zgodovine.

SSK očitajo, da ima majhno zaledje in zato ne more imeti velikega vpliva v političnem in javnem življenju pri nas.

Stranka bi bila dovolj močna in vplivna, ko bi jo podprlo več oziroma vsi Slovenci, saj je dovolj široko zasnovana, da bi se v njej lahko prepoznali vsi Slovenci, ki jim je pri srcu predvsem naša prisotnost na teh tleh. S tem namenom, je tudi bila ustanovljena in v ta namen je tudi dobila ime, ki ga ima.

Ena glavnih postavk vašega programa poleg globalne zaščite in osimskega sporazuma je boj proti odtujevanju slovenske zemlje.

O globalni zaščiti smo že izčrpno pisali. To vprašanje je zdaj v obravnavi in v pretresu paritetne komisije, pet italijanskih in pet slovenskih članov, ki je bila ustanovljena po obisku enotne slovenske delegacije letos januarja pri ministrskemu predsedniku Cossigi. Pozdravili smo politični del osimskega sporazuma kot osnovo miru in prijateljskega sodelovanja med sosednjima državama. Od odnosov med državama odvisi v mnogočem tudi usoda slovenske manjšine v Italiji. Osimski sporazumi dajejo tudi možnost vsestran-

skega gospodarskega razvoja. Znano je tudi naše stališče, ki smo ga zavzeli, čim je bilo znano besedilo osimskega sporazuma proti nameravani namestitvi industrijske cone na Krasu. S tem je tesno povezan naš boj proti razlastitvam in proti etničnemu spreminjanju našega narodnega ozemlja. V ta okvir sodi tudi vprašanje ljudskih gradenj na Kolonkovcu, ki je v središču zanimanja tržaškega prebivalstva, zlasti slovenskega. Na tamkajšnjih rodovitnih vrtovih in vinogradih nameravajo zgraditi stanovanjske stavbe za približno pettisoč občanov. Podobne razlastitve in vinkulacije so predvidene tudi v Skednju in pri Sv. Jakobu. Nam je zemlja gospodarsko pa tudi narodnostno potrebna. Našemu človeku je kakor domovina, tam se čuti doma in svobodnega. Brez nje je odtujevanje pripadnosti lastnemu rodu veliko lažje.

Kaj pričakuješ od naših ljudi, da bi se politični položaj manjšine zboljšal?

Več volje in več samostojnega poguma, da vzamejo lastno usodo v svoje roke, da se za svoje stvari zanimajo predvsem sami in se ne puščajo voditi od drugih, več požrtvovalnosti in daljnovidnosti, da žrtvujejo svoje trenutne koristi za našo splošno dobro, da se vsi zanimajo za politične probleme. Slovenska politika naj bi dajala višji smisel tudi mnogim slovenskim prireditvam. V mnogih naših ljudeh je neka plahost, malodušje in brezbriznost, da so daleč od aktivne politike, kakor da je bolje, da drugi zanjo skrbijo. Tako se dogaja, da vodijo politiko in izrabljajo politično delovanje v osebne in druge namene tisti, ki so daleč od omenjene skupne blaginje. Vprašati se moramo, če nismo mi z našo odsotnostjo in pasivnostjo pri upravljanju javnih zadev krivi, da pride do ravnanja in primerov, ki jemljejo zaupanje v pomen in vrednost političnega delovanja. Ponavljam: če se sami ne bomo zanimali za skupno javno blaginjo, se bodo zanjo zanimali drugi, ki jim v resnici ni, da bi se naši problemi dejansko reševali in kot manjšina uživali pravice, ki so nam z zakoni priznane.

Kakšna so predvidevanja za upravljanje pokrajine in okoliških občin po volitvah?

Nekateri predvidevajo močno afirmacijo Liste za Trst, zaradi česar so teoretično možne upravne kombinacije: Lista za Trst in PCI, kar je zaenkrat izključeno; DC in PCI, kar tudi nima po dosednji praksi politične linije veliko izgledov. Bolj možen je binom Lista za Trst in DC. Potem so seveda še manjše stranke. Kakšne kombinacije so dejansko možne, bomo videli šele po volitvah, ko nam bodo znani izidi.

Kar zadeva okoliške občine, bi SSK zaslužila, da jo volilci okrepijo v Dolini in v Nabrežini, kjer se SSK bori za številnejše zastopstvo v občinskih svetih. V Zgoniku in na Repentabru, kjer so se letos predstavile tudi italijanske liste PSDI, PLI in DC, morajo slovenski volivci v velikem številu podpreti Slovensko skupnost, če nočejo prevzeti odgovornosti, da dobi manjšino v teh občinskih svetih kaka od omenjenih italijanskih list.

Srečanje s Korošci

V Števerjanu sta 1. junija imela skupno zasedanje Narodni svet koroških Slovencev ter deželno vodstvo Slovenske skupnosti.

V posebnem poročilu sta vodstvu omenjenih slovenskih organizacij poudarili važnost tega skupnega sestanka v tem trenutku, ko se bje odločilen boj za izvedbo osimskih sporazumov in s tem v zvezi za celovito narodno zaščito Slovencev v Italiji. V to odločujoče obdobje spada nedvomno utrditev in napredovanje Slovenske skupnosti na bližnjih volitvah, saj bo Slovenska skupnost lahko toliko pripomogla k rešitvi perečih problemov, kolikor jo bodo volivci podprli, pravi skupno poročilo.

Narodni svet koroških Slovencev pa je s svoje strani potrdil nujno samostojno nastopanje Slovencev v Italiji v boju za globalno zaščito narodnostnih pravic. Prav tako je NSKS podčrtal važnost te poti za uveljavitev čl. 7 avstrijske državne pogodbe.

Delegaciji sta nato razpravljali o prihodnji skupni seji obeh vodstev, na kateri bodo proučili sedanje politično stanje tako Slovencev v Avstriji kot v Italiji.

Karel Smolle, nosilec liste KEL, je izrazil svoje osebno priznanje in zadovoljstvo, da se samostojno slovensko politično nastopanje tako v Italiji kot v Avstriji vedno bolj utrjuje.

Skupno zasedanje je pozdravil tudi števerjanski župan Stanislav Klanjšček, ki je koroškim rojakom izrekel vse priznanje za opravljeno delo in zvestobo slovenstvu; s tem v zvezi je dal predlog, da bi se števerjanska občina pobratila z eno koroških občin.

Dvomi v bodočnost sveta

Vedno bolj pogosto se dogaja, da nalemito na ljudi, ki se v diskusiji pri kozarcu vina, ko nanese pogovor na bodočnost sveta, nevarno nasmehnejo. »O tem sploh nima pomena razpravljati.« »Zakaj ne?« »Kje pa bodo takrat ljudje?« Mišljena je bodočnost čez nekaj sto let.

Na vprašanje, zakaj so prepričani, da že čez nekaj stoletij ne bo več ljudi na zemlji, pridejo počasi na dan z odgovorom, da bodo atomske bombe pokončale človeštvo, ali pa bo to storilo okuženje ozračja in zemlje ali kaki skrivnostni bacili. Prepričanje, da se bliža človeštvo koncu, se vedno bolj širi. To prepričanje vzbuja tudi poplava fantastičnih romanov in filmov, ki prikazujejo konec človeštva. Ravno zadnji čas odaja prvi televizijski spored neko tako nadaljevanko, ki prikazuje konec človeštva v prav pesimističnih barvah.

Ali je tako mišljenje upravičeno? Goto da ni. Kakor so se ljudje v preteklem stoletju vdajali fantastičnim predstavam o neomejenem napredku in o nebesih na zemlji, ki jih bo omogočil napredek znanosti in tehnike, tako se zdaj vdajajo pesimizmu, ko so se izkazale tiste sanjarije za utopijo. Toda stvarnost gotovo ne bo šla v skrajnosti. Človeštvo bo našlo pravo pot v

prihodnost in se bo nedvomno izognilo vsem najhujšim nevarnostim. Ravno atomska oborožitev je ohromila velike sile, da niso več sposobne začeti nove velike vojne, ker se boje represalij. Tako so nekako ohromljene v svoji ekspanzivnosti, tudi Sovjetska zveza, čeprav bi se zdelo, da dokazuje primer Afganistana nasprotno. Sovjeti samo »zasedajo«, ker lahko zasedajo brez nevarnosti, da bi sprožili veliko vojno, a bi se skrbno pazili, da ne bi napravili koraka preveč, če bi vedeli, da lahko zares povzro-

Poravnajte naročnino!

či vojno. Isto velja za Združene države, kot dokazuje njihova reakcija na Afganistan in Iran.

To že daje razumeti, da je nevarnost atomske vojne veliko manjša, kot se zdi. In tudi če bi prišlo do vojne med velikima silama, je skoro gotovo, da ne bosta uporabili niti atomskega niti bakteriološkega orožja in tako obstanek človeštva in sveta ne bo v nevarnosti. Zato se nikakor ne bi smeli vdajati pretiranemu pesimizmu o prihodnosti človeštva. Človek je in ostane kljub vsemu razumno bitje.

Praznik Marije pomočnice v župniji sv. Janeza Boska

V soboto, 24. t.m. je bile v župni cerkvi sv. Janeza Boska v Trstu že tradicionalno bogoslužno srečanje v čast Mariji pomočnici kristjanov, katere praznik pade prav na ta dan. Bogoslužje je vodil tržaški škof msgr. Bellomi, ki se je radovoljno odzval povabilu slovenske župnijske skupnosti. Čeprav je v tem okraju splošno prosvetno delovanje omrtvičeno, so Slovenci precej aktivni vsaj na cerkvenem področju. Tako že vrsto let organizirajo vsakoletni praznik Marije pomočnice in tudi drugačna slavlja, koncerte cerkvenih pesmi itd.

Svečano sv. mašo je vodil tržaški škof. Pri maši pa se sodelovali domači cerkveni zbor, tržaški mladinski zbor pod vodstvom Tomaža Simičiča in solisti Klara Šturman, Nadja Fabris Špacapan, Marta Fabris, Aldo Žerjal in Bruno

Kralj. Mašo je uglašil domači organist Benedetto Sestan in jo je posvetil tržaškemu škofu L. Bellomiju. Ta Kratka maša ni bila letos prvič izvajana. Njena prva izvedba je bila lani ob isti priložnosti. Tržaški mladinski zbor pa jo je ponovil še dvakrat, enkrat v Rojanu, drugič pa v Barkovljah. Maša je po svoji zgradbi precej zahtevna. Napisana je za zbor, soliste: sopran, mezzosopran, alt, tenor, bas in orgle. Stilno je nekakšna spojitev latinskega, gregorjanskega petja in slovenske glasbene tradicije. Pevcem so delale težave določene kromatike in pa, v manjši meri, akustika cerkve same. Na orglah je ves čas igral skladatelj sam, ki je med mašo sam izvedel tudi Bachov Preludij in koral Christ lag in Todesbadem, Hindemithov Adagio iz prve sonate ter Lisztov Praeludium und Fuga über Bach.

Domači zbor je pel Troštovo Slavo in Stanovno Alelujo ter prav tako njegov Ruski Oče naš. Ženski del mladinskega zbora je zapel med sv. obhajilom Bachov koral Gospod nebeški kruh si moj, seveda ob spremljavi orgel. V moški zasedbi pa so zapeli znano Kimovčevo pesem Zgodnja Danica.

Župljani so skoraj v celoti napolnili cerkev, saj je škofov obisk gotovo nekaj nevsakdanjega. Nevsakdanja je bila tudi njegova pridiga. Iz nje je žarela vsa njegova velika vera in človeška dobrot ter velik smisel za človeško psihologijo. Slovenska beseda mu je skozi vso sv. mašo tekla sproščeno in neprisiljeno, v dokaz, kaj lahko storita ljubezen in volja. Slovenci pa smo lahko veseli, da je na vodst. v tržaške cerkve tak mož, kot je msgr. Bellomi.

M. T.

MLADI IN VOLITVE

■ nadaljevanje s 1. strani

do proste industrijske cone na Krasu. Ravno pri tej pa vidimo, kako dosledno, resno in odgovorno delo tudi majhne stranke, kot je Slovenska skupnost, zadene lahko v črno. Proti lokaciji industrijske cone je Slovenska skupnost zavzela znano kritično stališče takoj po podpisu Osimskih sporazumov. Posredovala ga je v Rimu in Ljubljani, poslušati je morala slovenske in italijanske napade. Zdaj pa roma ta in ona stranka k svojim ministrom v Rim in poudarja, da je treba zadevo temeljiteje razmisлити ... Slovenska stranka pa ima pri tem čiste roke.

Mlad človek s še večjo tesnobo stopa na volišča. Njegova žeja po pravičnosti, doslednosti, resnicoljubnosti je občutljiva za izigravanje. Rad bi hitrih radikalnih sprememb. Idealizem pa je treba usklajati z realizmom, povezati ga je treba s konkretnim položajem. Iluzijske rešitve niso rešitve. Boljšo družbo gradimo iz dneva v dan. Trdo, zamudno, a ustvarjalno in trajno. Volitve so pri tem pomemben mejnik. Da, Slovenska skupnost, ostaja še naprej, postaja vedno bolj veljavna alternativa za mlade ljudi, ki te probleme nosijo v srcu, radi bi pa jih tudi s svojimi rokami in s svojim razumom reševali!

Tiskovna konferenca Bojana Brezigarja: Druga knjiga z gradivom z manjšinske konference

Tržaški pokrajinski odbornik B. Brezigar je na tiskovni konferenci, ki je bila v torek v palači tržaške pokrajinske uprave, predstavil drugo knjigo, ki vsebuje poročila z Mednarodne manjšinske konference, katero je v juliju leta 1974 priredila tržaška pokrajinska uprava. Odbornik B. Brezigar je ob tej priložnosti poudaril pomen te pobude pokrajinske uprave, ki je bila svoj čas sklenila objaviti vse gradivo z že omenjene konference, da bi na ta način prispevala svoj delež k poznavanju manjšinske problematike. To je tembolj važno v tem trenutku, ko posebna komisija pri predsedstvu vlade pripravlja nekatere zakonske predloge, ki naj bi po razpravi na vladni in parlamentarni ravni uredili vprašanje zaščite slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

Odbornik Brezigar je opozoril, da druga knjiga vsebuje 16 poročil, ki so bila pre-

slav Košuta in Filibert Benedetič sta postavila poročilo, ki predstavlja zanimiv prerez kulturnega delovanja Slovencev v Italiji. Samo Pahor je prispeval daljše poročilo o rabi slovenskega jezika, Paolo Petricig pa je objavil nekaj beležk o kulturi in jeziku v Beneški Sloveniji.

Odbornik Brezigar je pojasnil, da bo sta po vsej verjetnosti še letos izšli še dve knjigi gradiva z omenjene manjšinske konference. Pokrajinska uprava je uredila finančno vprašanje, zaradi česar bo morala

nova pokrajinska uprava opraviti le tehnično delo. Pri tem pa je izrazil prepričanje, da bo nova uprava že od vsega začetka smatrala dopolnitev programa, ki ga je bila načrtovala sedanja uprava, za natančno politično obveznost.

VAŽNA PRIDOBITEV

»Ministrstvo za šolstvo je s pismom z dne 17. maja 1980 odobrilo ustanovitev 4. in 5. razredov za vse tri sekcije tega zavoda.

Na izredni seji z dne 30.5.1980 je zavodni svet izrazil zadovoljstvo za to nujno odločbo in se zahvaljuje šolskim oblastem in vsem drugim ustanovam za izkazano podporo ter za številne čestitke.

Tako sporočata ravnatelj inž. Pino Rudež in predsednik zavodnega sveta inž. Jordan Zahar.

Iz Jugoslavije prihajajo spet množice kupcev

V času, ko se je bližala kriza v Titovi bolezni in posebno še v dneh pogrebnih slovesnosti je skoraj povsem prenehal dotok jugoslovanskih kupcev v Trst. To je trajalo še kak dan po pogrebu. Zdaj pa je število obiskovalcev spet normalno. Opaziti pa je nekatere zanimive značilnosti.

Medtem ko prihajajo kupci iz Slovenije največ pozno popoldne, torej v urah, ko so podjetja v Sloveniji že prenehala z delom in so ljudje prosti, pa prihajajo iz južnih pokrajin Jugoslavije že navsezgodaj in prebijejo noč v vlaku, avtobusu ali avtu. Med obiskovalci z juga je sorazmerno zelo veliko Ciganov. Očitno je, da ti ljudje ne prihajajo v Trst zgolj zaradi lastnih nakupov, ampak da nakupujejo blago tudi za številne sosedne ali pa ga prodajajo naprej. Samo tako se jim seveda splača dolga in draga pot v Trst. Nakup enega ali dveh parov kovbojk se gospodarsko ne bi opravičil.

Največ obiskovalcev je še vedno ob petkih in sobotah. Med njimi je videti mnogo muslimank iz Bosne ali Makedonije v zna-

čilnih nošah. Tudi Srbkinje in Vojvodinke se še oblečejo v narodno nošo za pot v Trst, čeprav te zdaj že manj. Med moškimi pa je popolnoma izginila narodna noša. Vsi mladi so v kovbojkah in tudi starejši se, čeprav po svojem okusu, oblačijo po »moderno«.

Zdi se pa — in to potrjujejo pogovori z obiskovalci — da mnogih ne prižene v Trst toliko želja po italijanskih izdelkih kot pa želja, da pridejo malo po svetu, zlasti še, da pokukajo malo v Italijo kot »izložbeno okno« zahodnega sveta. Ta želja po novih spoznanjih in izkušnjah je nedvomno pozitivna in naravnost ganljiva.

PREDLOGI

SINDIKATA SLOVENSKE SOLE

V zvezi s pogajanjem za sklenitev nove delovne pogodbe je Deželni sindikat slovenske šole po seji, ki so se je udeležili člani goriškega in tržaškega tajništva, posredoval šolskim konfederalnim sindikatom vrsto predlogov, ki se tičejo slovenskih šolnikov.

Slovenski šolniki predvsem zahtevajo naslednje: vse listine, ki zadevajo šolo, kot so razpisi natečajev, obrazci prošnje za letna imenovanja in osebne listine, naj bodo tudi v slovenskem jeziku. Ustanovijo naj se novi tečaji, na katerih se bodo pripadniki slovenske narodnostne skupnosti, ki niso mogli obiskovati slovenskih šol, lahko izpopolnjevali v materinščini. V šolskem letu 1981-82 naj se določi 10 štipendij za obiskovanje posebnih tečajev na pedagoški fakulteti v Ljubljani. Teh štipendij naj bo deležno učno osebje otroških vrtcev. Sindikat slovenske šole zahteva ustanovitev samostojnega zavoda za trajno izobraževanje v deželi Furlaniji - Julijski krajini, ki ga bodo lahko obiskovali slovenski šolniki. Sindikat dalje zahteva, naj se ohranijo vsakoletni seminarji za slovenske šolnike na Tržaškem in naj se ti seminarji razširijo tudi na Goriško. Končno zahteva Sindikat priznanje doklade za znanje drugega jezika, povečanje organika za osnovne šole ter ohranitev šol s celodnevним poukom ter ustanovitev novih takih šol.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu

sporoča, da zaradi volitev odpade kulturni večer v ponedeljek, 9. junija. Sezona se bo končala v ponedeljek, 16. junija, s predavanjem in družabnim srečanjem. Nadaljuje se vpisovanje za javljeni celodnevni izlet v Režijo.

Odbor

brana na zasedanjih prve komisije, katera je obravnavala vprašanja rabe jezika, šolstva, kulture in prosvete ter sredstev za množično obveščanje. Objavljeno gradivo zadeva jezikovna in kulturna vprašanja manjšin. Pri tem naj opozorimo, da se Slovencev v Italiji tičejo tri poročila. Miro-

Dekliški zbor »Devina« gost v Ljubljani

Dekliški zbor iz Devina je bil v torek, 27. maja, gost na zaključni prireditvi osnovne šole Ljubljana - Vič. Dekleta iz Devina so pod vodstvom Hermana Antoniča zapeli sedem pesmi, od ljudskih pa do umetnih. Predstavnica zbora Alenka Legiša je pred nastopom orisala položaj Slovencev v Devini in v devinsko-nabrežinski občini na sploh. Med drugim je tudi poudarila težke pogoje, v katerih zbor deluje, predvsem zaradi pomanjkanja primerne prostora za pevske vaje. Glede položaja Slovencev v Devini je še dejala, da se je odstotek slovenskega prebivalstva v zadnjih 20 letih močno znižal, tako da smo Slovenci v Devini danes v manjšini.

Devinski zbor je učiteljem in učencem osnovne šole z Viča podaril ponatis italijansko-slovenskega slovarja Alassie Da Sommaripa, to je dela italijanskega servita, ki je živel v Devini v 17. stoletju. Šola Vič pa je v našem zboru v zameno podarila sliko.

Naj omenimo, da je na tej prireditvi kot gost nastopila tudi Akademsko folklorna skupina France Marolt, ki je zaplesala vrsto ljudskih plesov. Devinski zbor je navezal stike tudi s to folklorno skupino in mislimo, da jo bomo kaj kmalu lahko videli pri nas.

Devinska dekleta so na oder stopila kar dvakrat. V prvem delu so zapela tri pesmi, v drugem pa štiri. Obakrat jih je viška mladina pristrčno sprejela in jih nagradila z burnim ploskanjem. Omeniti moramo še, da so na prireditvi sodelovali tudi šolski zbor, šolska folklorna skupina in šolska skupina, ki izvaja moderne plese.

Naj še povemo, da je bil dekliški zbor iz Devina v zadnjem času izredno aktiven, saj je imel v nekaj dneh kar tri nastope. Prvega ob obisku postojnske gimnazije v naših krajih, drugega na šolski prireditvi v Nabrežini, 25. maja, in zadnjega na viški šoli.

Podprimo Slovensko skupnost

Slovenska skupnost na Goriškem se predstavlja volivcem v občini Gorica in v devetih rajonskih svetih mesta ter v treh slovenskih občinah: Doberdob, Sovodnje in Steverjan. Letošnja novost je v tem, da bomo v mestu poklicani, da izvolimo svoje zastopnike tudi v rajonske svete. Kandidate smo že predstavili v eni izmed zadnjih števil; danes bi opozorili volivce, da lahko dajo štiri preference za volitve v občinski svet, medtem ko imajo možnost samo ene preference v manjših rajonih in dve v treh rajonskih svetih: Mestno središče, Sv. Rok - Sv. Ana in Svetogorska četrt - Placuta. Zato pozivamo volivce, da pravilno napišejo preference, s tem da napišejo ime izbrane kandidata ali ustrezno številko.

Povsem razumljivo je, da so posebno važne volitve v goriški občinski svet, kjer je Slovenska skupnost do danes imela dva predstavnika: prof. Andreja Bratuža in dr. Damjana Paulina. Za prihodnje volitve je SSK postavila na vrh kandidatne liste štiri kandidate, ki so prof. Bratuž, dr. Paulin, dr. Bernard Špacapan in pokrajinski tajnik SSK za Goriško Marjan Terpin; volivci imajo tako možnost, da lahko dajo svoj preferenčni glas vsem štirim nosilcem liste. S tem pa ni rečeno, da ne morejo izbrati tudi katerega izmed ostalih 36 kandidatov, to se pravi, da so popolnoma svobodni v izbiri političnih predstavnikov, katerim želijo oddati svoj glas. To sicer ni najbolj važno; važno je predvsem to, da oddajo svoj glas Slovenski skupnosti, kajti nujno je, da SSK v goriškem občinskem svetu okrepi svoje predstavnitvo. Na podlagi zadnjih volilnih izidov ima SSK precej možnosti, da dobi še tretjega svetovalca v občinskem svetu in to verjetno z določenim povečanjem svojih glasov; Slovenci bi morali na to resno pomisliti in pomagati slovenski stranki, da se še bolje uveljavi. To so slovenski volivci že dokazali ob zadnjih pokrajinskih volitvah, ko je SSK izvolila svojega predstavnika in ko so vsi prerokovali, da ni nobene možnosti za ponovno izvolitev. Sedaj je trenutek zelo važen, saj se bo slovensko predstavnitvo v občinskem svetu gotovo znižalo za dve ali tri mesta. Socialisti bodo od treh dosedanjih svetovalcev verjetno izvolili samo e-

nega, ker se dva nista predstavila; komunisti pa so se odločili, da izvolijo tudi samo enega, tako so vsaj se izjavili njihovi kandidati.

Ne glede na to, kot slovenski tednik smatramo za svojo dolžnost, da povabimo slovenske volivce, naj oddajo svoj glas Slovenski skupnosti, ker smo prepričani, da njeni predstavniki stalno in dosledno zagovarjajo naše pravice in da se borijo za uresničitev naših zahtev. Poleg tega pa moramo storiti vse, da se edina slovenska stranka v Italiji močno uveljavi, saj je tu-

di od naše politične prisotnosti in volilne uveljavitve odvisno, v kolikšni meri si bomo priborili vse tiste pravice, ki nam po ustavi pritičejo. Ne gre samo za osebno uveljavitev tega ali onega kandidata, ampak za uveljavitev celotne naše narodne skupnosti. Tega bi se morali zavedati vsi Slovenci, ne glede na ideološko pripadnost, in dosledno narediti zaključke. Zavedati bi se morali, da je tudi od naše številčne moči odvisno, kaj in v kateri meri nam bodo priznane naše pravice in koliko bomo pomenili v političnih in upravnih sredinah. Zato bomo brez omahovanj in pomislekov glasovali za Slovensko skupnost in tudi druge o tem prepričali; mislimo, da je to naša narodna in politična dolžnost.

Obračun Konzulte za slovenska vprašanja v goriški občini

Čl. 6 pravilnika o Konzultah za slovenska vprašanja v goriški občini pravi: »Konzulta traja pet let in njen mandat zapade, ko zapade mandat občinskega sveta, ki jo je imenoval.« Ker je občinskemu svetu zapadel njegov petletni mandat, je s tem tudi Konzulta avtomatično zapadel njen mandat. Ob zaključku svojega dela je Konzulta imela še zadnje sejo, pri kateri je dala nekaj obračun o svojem delu od imenovanja do danes. Kratko povzeto je njeno življenje in delo takole potekalo:

Politični dogovor o ustanovitvi Konzulte sega v leto 1969. Pravilnik o delovanju Konzulte je bil sprejet leta 1974, redno je bila Konzulta umeščena septembra 1976.

Po pravilniku sestavljajo Konzulto naslednje komponente: trije zastopniki italijanskih strank kot izvedenci, dva zastopnika slovenskega šolskega sindikata in po pet zastopnikov SKGZ in ZSKP; skupno 15 članov. Konzulto vodi predsednik, ki ga izvolijo navzoči člani na prvi seji. Za prvega predsednika je bil izvoljen Emil Valentiničič; ko je ta po dveh letih odstopil, je na njegovo mesto prišel Edmund Košuta.

Konzulta se je posebno od začetka precej redno sestajala, saj je v štirih letih imela 30 sej. Na sejah so se obravnavala vsa tista vprašanja, za katera je bila ustanovljena, namreč splošna vprašanja, socialnega, kulturnega in gospodarskega življenja, v kolikor zadevajo tudi interese slovenske narodne skupnosti v goriški občini. Po-

sebeno pozornost je posvetila šolski problematiki in pa vprašanjem v zvezi z revizijo urbanističnega načrta. To so bile pač zadeve, ki so v preteklih štirih letih najbolj segale v življenje Slovencev v goriški občini. Glede šolstva je bila sklicana tudi posebna okrogla miza, ko je šlo za lokacijo šolskih stavb za slovenske šole v Gorici. O urbanističnih načrtih je Konzulta izdelala posebne študije.

V zaključnem poročilu Konzulte je rečeno: »Konzulta je pomožni organ občinske uprave s

(Dalje na 7. strani)

—o—

Kriza na goriški pokrajini

V ponedeljek, 26. maja, je krščanskodemokratski odbor na goriški pokrajini odstopil in tako se je formalno začela kriza; napetost med strankami, ki so od oktobra 1978 podpirale enobarvni odbor na pokrajini, je bila opazna že dalj časa, delovanje odbora se je izživljalo med bolj ali manj jasnimi namigi o sproženju krize, a vsi so računali, da bo do te prišlo po upravnih volitvah, ki bodo v nedeljo. Lahko rečemo, da so bili odnosi med strankami precej napeti že več mesecev in da je bilo skoraj neizbežno, da bo kriza prej ali slej nastopila. Med tem upravnim obdobjem so na državni in tudi deželni ravni nastale določene koalicije, ki ne izražajo več državne solidarnosti, kot so jo obdržali pri življenju na goriški pokrajini. Republikanci so v tem upravnem telesu že pred časom zahtevali preverjanje in odstop enobarvnega odbora, a demokrščanska stranka je vztrajala pri zagovarjanju obstoječe koalicije, kar se ji verjetno edino splača. Sedaj pa je nastopila kriza in KD se bo morda morala odreči predsedniškemu mestu in določenemu številu odbornikov, ker bo po volitvah prav gotovo prišlo do novih zahtev s strani drugih strank; dejstvo pa je, da so dogovori vezani tudi na sestavo novega odbora na občini, kjer bodo volitve prihodnjo nedeljo; šele na podlagi volilnih rezultatov bo mogoče razpravljati o sestavi no-

(Dalje na 7. strani)

Razstava briških in posoških vin

V razstavnih prostorih Espomega pri ločniškem mostu so prejšnji teden odprli razstavo briških in posoških vin; okrog sto pridelovalcev vina je na tem sejmu predstavilo svoje pridelke, poleg teh pa razstavlja tudi precej trgovcev, ki ponujajo nove kmetijske predmete in stroje, še posebej take, ki služijo vinogradnikom pri obdelavi in ustekleničenju vin. Letošnji sejem »Bianco e bianco« je nadaljevanje razstav, ki so bile v preteklih letih v okviru Espomega, potem so to razstavo nekaj let ukinili, sedaj pa želi trgovinska zbornica, ki je organizator sejma, dati tej dejavnosti novega zagona in pripomoči k še večji uveljavitvi deželnih vin, še posebej briških in posoških. V zadnjih letih se je proizvod-

nja vina v naši pokrajini znatno povečala, saj so se površine, posajene s trtami, razširile kar za 22 odst. v nižinskih predelih Goriške in za 12 odst. na področju Brd. Zlasti pa se je proizvodnja prekvalificirala in vinogradniki se vedno bolj odločajo za kvalitetnejša vina, kot so traminer, sauvignon in rizling. Na otvoritveni slovesnosti je spregovoril predsednik trgovinske zbornice Lupieri, za njim še goriški župan De Simone in deželni odbornik Rinaldi, ki je poudaril važnost tovrstnih specializiranih razstav in uveljavitev goriških vin, ki skupno z drugimi vini iz dežele prinašajo blagostanje našemu gospodarstvu. V okviru tega sejma so na programu tudi razgovori in koristna srečanja

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

»Jezik in slovstvo« številka 6

Sesta letošnja številka mesečnika »Jezik in slovstvo« prinaša na uvodnem mestu obvestilo o novih častnih članih Slavističnega društva Slovenije, sprejetih na občnem zboru društva decembra lani. Ti novi častni člani so Jože Dular, Alfonz Kopriva, Lino Legiša, Tine Logar, Mira Medved, Stane Mihelič, Dušan Moravec, Erna Muser, Francka Varl-Purkeljc in Beno Zupančič. Na kratko so razložene njihove zasluge, ki so jim pridobile to čast.

Sledi esej z naslovom »Fragment o dramatikih Mihaila Bulgakova«, povzet kot odlomek iz daljše študije o Bulgakovu in njegovih igrar, ki jo je napisal Aleksander Skaza. Skaza išče značilne poteze Bulgakove dramatike. Olga Gnamuš pa razpravlja o »Izvoru in funkciji samostalnškega izražanja« ter opozarja, kako učinkuje nizanje samostalnikov npr. v pesmi drugače kakor v normalnem izražanju z glagoli. Za to navaja tudi nekaj značilnih primerov, npr. Kosovelovo pesem »Slutnja«:

Polja.

Podrtija ob cesti.

Tema.

Tišina boleti.

Bolj suhoparje, da ne rečemo statistične narave je razprava Toneta Pretnarja »Metrične osnove Murnovega verza«.

Zanimiva pa je razprava Slavka Kremenška »H genezi razmerja med etnologijo in slavistiko«. Avtor razpreda precej izvirne misli, vendar pa se že v izhodišču hudo moti, kar se zdi skoro nerazumljivo. Kdor namreč pozna nemške oziroma avstrijske univerzitetne učbenike za etnologijo, ve, da jim velja za glavnega začetnika etnološke znanstvene panoge naš Valvasor s svojimi obširnimi objavami in raziskovanji ljudskih šeg na Primorskem, Koroškem, v Istri in sploh na slovenskem ozemlju. S tem je položil temelje narodopisja vsaj v Srednji Evropi. Tembolj čudno je, da se Kremenšek ne ozira nanj in ga sploh ne omeni, ampak postavlja v nasprotju s tem tezo, da se je začelo narodopisje na Slovenskem šele z Linhartom, Hacquetom in Jožefom Košičem, torej šele v dobi razsvetljenstva. To njegovo pomoč si morda lahko pojasnimo s tem, da avtor ne zna nemško in mu ni znano stališče nemškega narodopisja do Valvasorja, ali pa mu Valvasor ne velja za slovenskega etnologa, ker je pisal v nemščini, čeprav je imenoval stvari in pojave navadno tudi po slovensko. Tako daleč segata jezikovni fanatizem in neznanje glede slovenske kulturne in narodne zgodovine sploh. V ostalem je razprava, kot rečeno, kar zanimiva in spodbuja k debati. Tako npr. piše Kremenšek: »V učnem programu PZE za etnologijo ni bilo v celotnem razdobju štiridesetletnega obstoja oddelka toliko »folkloristike«, kot jo je »v zadnjem času«, ko slušatelji 3. letnika obvezno poslušajo predavanja in obiskujejo vaje iz predmeta Slovensko ustno slovstvo«. K temu naj dodamo pripombo, da se je zadnji čas razpasla v slovenski publicistiki grda navada uporabljati kratice, ki so morda znane le kakemu ozkemu strokovnemu krogu, ne pa širši javnosti oziroma navadnim bralcem. Tako npr. ni mogoče vedeti, kaj misli avtor pod kraticami

PZE. To spravlja ta mesečnik na raven nekakih skript ali internega glasila slavistične in še kake sorodne stroke. Kar pa zadeva etnologijo kot tako, je iz omenjenega citata razbrati, da daje poučar predvsem takoiimenovanemu ustnemu slovstvu, kar ni v skladu z današnjim teženjem evropskega narodopisja, ki raziskuje predvsem področja materialne kulture, ki so bila dolgo zanemarjena, v nasprotju s takoiimenovanim ljudskim slovstvom, npr. z ljudsko pesmijo, ki je bila v slovenskem narodopisju vedno ne samo privilegirana, ampak dolgo časa tudi edino področje preučevanja, npr. pri Grafenauerju.

Matej Rode razkriva javnosti delo in pomen slovenista Janka Bezjaka in njegov pogled na frazeologijo. Deloval je v začetku tega stoletja. Nekaj let je živel tudi v Gorici. Izmed drobnejših prispevkov na koncu si zasluži omembo predvsem ocena Jožeta Pirjevca o knjigi Primoža Simonitja »Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do sredine XVI. stoletja«. Pirjec delo zelo pohvali, opozori pa tudi na nekaj pomanjkljivosti, zlasti kar zadeva Primorsko in Trst. Tudi drugače je Pirjec mimogrede opozoril na neke probleme, npr. na problem jezika plemičev na Slovenskem, problem, ki bi ga nujno morali bolj razčistiti. Se vedno namreč prevladuje mnenje,

kakor da je bila slovenščina za plemiče na Slovenskem tuj jezik in da so se morali slovenščine posebej učiti, kar pa je ne le skrajno neverjetno, ampak tudi nesmiselno. Pristaši takega mnenja bi morali predvsem dokazati, da je na Slovenskem kdaj živel kak plemič, ki ni znal slovensko. Tega pa ni še nihče dokazal. Iz mnogih avtorjev, ki si rijo tako mnenje, govori le izrazit in morda že podedovan kompleks narodne manjvrednosti, ki ga ravno oni, poglobljajo, ne da bi se potrudili, da bi si prišli o teh stvareh po racionalni in dokumentarni poti na jasno ter se kompleksa znebili.

Zelo zanimive so tudi pripombe, ki pričajo, kako je neka slovenska ljudska pesem, ki se začne nja z verzom »Ta hiša je moja ...«, sorodna švedski ljudski pesmi z istim motivom.

—O—

DVA GORIŠKA FOTOGRAFA NA »DIA PRIMORSKA 1980«

Člana slovenskega Fotokluba iz Gorice »Skupina 75« sta se udeležila natečaja diaporitivov, ki ga pod imenom »Dia Primorska« vsako leto prireja Fotokinoklub v Novi Gorici in na katerem sodelujejo fotografi iz Slovenije in drugih krajev; letos sta se za ta natečaj prijavila dva fotografa iz Gorice, in sicer Viktor Selva in Aldo Bavcon: prvi je dobil drugo nagrado, Aldo Bavcon pa je prejel pohvalo. Ta nastop pomeni lepo priznanje za naša amaterja-fotografa, obenem pa vzpodbudo za vse, ki se udeležujejo na tem področju.

Breze - kraj odprtih mednarodnih pisateljskih razgovorov

Letos (maja) so se v gorski vasi Breze-Fresach nad Beljakom na Koroškem že devet let zbrali številni pisatelji iz različnih evropskih dežel. Med njimi sta bila tudi slovenska književnika Branko Hofman in Zarko Petan ter slovenski koroški avtor Valentin Polanšek. Slovenski književniki so se skupaj z mlajšimi in starejšimi, uglednimi in začetniškimi pisatelji iz Zvezne republike Nemčije, Švice, Avstrije, Francije, Južne Tirolske v Italiji, Madžarske, Romunije in Poljske udeležili zdaj že tradicionalnih in uglednih pisateljskih pogovorov.

Zasluga Koroške pisateljske zveze in njenega predsednika profesorja Waltherja Nowotnega, ki je sam pesnik, je prav v tem, da je srečanje — kljub polemikam in neizprosnim literarnim disputom — vedno pluralistično, izredno razgibano in zares prijateljsko kolegalno. Prav s koroškega obrobja zori zdaj že skoraj v deseto leto nekaj, kar postaja vedno bolj centralno in obvezno. Namreč pogovor med najrazličnejšimi pisateljskimi skupinami in ideološko-estetskimi izhodišči. Nikjer drugje v Evropi se na tako spontan in pronicljiv način ne soočajo duhovna mnenja vzhodnoevropskih komunističnih držav s pluralističnimi pogledi zahodne evropske družbe in kulture.

Letos je bila tema dokaj splošna, dotikala pa se je pisanja in krize pisanja v današnjem času in v današnjih družbenih sistemih. Eno najzanimivejših predavanj je bilo zelo specifično — in vendar je poseglo prav k osnovnicam literarnega dogajanja v našem času. Dr. Dieter Hasselblatt, vodja odseka za radijsko igro pri Bavarskem ra-

diu v Münchnu, je na dinamičen, utemeljen, duhovit — a tudi sporen — način začrtal pomen radijske igre za razvoj sodobnega literarnega oblikovanja. Mnogi vidni pisatelji so odskočno desko v roman in dramo našli prav pri pisanju radijskih iger. Estetsko utemeljeno poročilo o sodobnih literarnih prijemih zlasti na francoskem kulturnem področju je podal vodja francoskega kulturnega inštituta v Rimu Jean-Charles Lombard, ki je nekoč vodil francoski kulturni inštitut v Ljubljani. Avstrijski pisatelj Matthias Mander je govoril o pomenu pisatelja Roberta Musila ob njegovi stoletnici, mladi avstrijski avtor Herbert Fleck je na nekoliko problematičen način opisoval razmerje med »pesnikom in ljudstvom«, ki je že tradicionalno težavno in zapleteno, medtem ko je Dunajčan Adolf Opel nakazal svoje nekoliko utopične misli o novem »protigledališču avtorjev«.

Zelo veliko so skoraj vsem udeležencem srečanja dali pogovori pri gostilniškem omizju. Tu so se spontano in pristržno rodile nove ustvarjalne iniciative, bilateralna duhovna podjetja, publicistični projekti, ki jih bo mogoče uresničiti šele v naslednjem času. Ni čudno, da pisateljske Breze že zore v veliko deseto srečanje v naslednjem letu, ki se ga bodo baje udeležili tudi najvišji predstavniki avstrijskega političnega življenja.

Ob koncu in na robu bi tu spet veljalo poudariti, da moramo Slovenci aktivneje poseči v diskusijo in v oblikovanje literarnih podvigov. Breze pripadajo zaradi gostoljubja Koroške pisateljske zveze tudi nam in naši besedi — in to si moramo zapomniti!

Lev Detela

Sodobno kmetijstvo

Porod telička

Prvi del

Omeniti je treba srednjo maternično krvno arterijo; če ta žila, ki je v širokih materničnih vezeh, počí — posebno nevarno je, ko naravnano zavito maternico — krava v pol ure izkrvavi. Med porodom sestavljajo porodni kanal razširjeno maternično ustje, nožnica, nožnični kanal in pa sramnica. Ta tkivni in mišični kanal obkroža medenica, sestavljena iz medenične in križne kosti. S porodniškega vidika razlikujemo na medenici vhod in izhod; oblika obeh je posebnega pomena za lahek ali težak porod. V medenici je medenična votlina iz stropa, poda in dveh stranskih sten. Prostorninska razmerja v votlini so za potek poroda zelo pomembna. Medenični obroč je do neke mere raztegljiv, k čemur prispeva naslednje: premičnost križne kosti in nekaj repnih vretenc, ki sestavljajo strop votline, elastičnost in ohlapnost medeničnih vezi, ki tvorijo del stranskih sten votline in omogočajo razmik sramnih in sednih kosti, ki sestavljajo pod medenične votline, kar pride posebej do izraza pri mladih živalih, dokler so kosti povezane samo z vezivnim tkivom, pozneje pa okostenijo. Ta dejavnik je važen pri mladih živalih, pri katerih je zaradi nedokončanega telesnega razvoja medenični obroč še sorazmerno ozek do prvega poroda.

Dobro je treba poznati os medenične votline za pravilno usmeritev pri izvlačanju posameznih delov ploda. Pri govedu

je medenična os dvakrat zlomljena črta, ki se iz trebušne votline na vходу v medenično dviguje, v medenični poteka vodoravno, na izhodu iz medenice pa se zopet dvigne proti repu. Takšnemu poteku medenične osi je treba prilagoditi tudi način izvlačanja teleta. Ko prihaja v medenično votlino, ga je treba vleči proti repu, skozi votlino naravnost, pri izhodu iz nje pa zopet proti repu. To teorijo bomo dopolnili s praktičnimi napotki o porodniški pomoči.

HISTOLOŠKA ZGRADBA JAJČNIKA IN OPIS FUNKCIONALNIH SPREMENB

Jajčnik ima dve ločeni plasti: zunanjo parenhimsko in centralno krvožilno. Zunanjo plast pokriva vezivnotkivna ovojnica. Pomembni deli jajčnika so še: zametni epitel s prvotnimi, drugotnimi in dozorelimi plodnimi mešički. Ti vsebujejo dozorelo jajčece, rumena telesa in nosilno mrežo iz vezilnega tkiva. Dozoreli ali terciarni plodni mešički (Graafovi folikli) so končna stopnja razvoja in vsebujejo dve ovojnici, tekočino in dozorelo jajčno celico, obdano od obroča granuloznih celic, vsak folikel vsebuje prozorno ali rumenkasto tekočino, v kateri je precej beljakovin, ki jih proizvajajo granulozne celice; v njej so folikularni hormoni. Ko folikli dozorejo, se razpočijo in sprostijo jajčece, ki se spusti v jajcevod. V prvem letu starosti se v enem jajčniku nabere pri telički 75 tisoč jajčnih celic (pri svinji 60 tisoč, pri kozi 24 tisoč). Zaloga je ogromna, a se med obdobjem plodnosti zmanjšuje.

Ob ovulaciji se sprosti jajčna celica in spusti v jajcevod. Ovulacijo usmerjajo spolni hormoni. Nastajati začne tudi rumeno telo, ki ima nosilno kapilarno mrežico in luteinske celice rumene barve. Rumeno telo je pri kravah oranžno za razliko od svinj, kjer je sivkasto, ker so brez luteina. Pri govedu se razvije v 9-11 dneh. Če se žival

ni obrežila, se rumeno telo zmanjšuje do naslednje pojatve, popolnoma pa ne zgine.

Med zmanjševanjem spreminja barvo, na koncu pa ostane le še sivkasta brazgotina. Pri obreženih živalih postane rumeno telo zadnjega ciklusa brejastno rumeno, ki ostane na jajčniku ves čas brejosti in je včasih večje od jajčnika. Razen normalnih rumenih teles so tudi takšna, ki ostanejo na jajčniku po gonjenju ali porodu dalj časa zaradi patoloških sprememb.

—o—

O ZDOMCIH

V celi vrsti industrijskih evropskih držav postaja akutno vprašanje priseljene delovne sile, hkrati pa postaja to problem pri tistih še malo industrializiranih narodih, ki zaradi tega izgubljajo prebivalstvo, zlasti še zato, ker odhajajo delat na tuje samo mladi in zdravi.

Prvi, ki je prišel na idejo, da bi si na veliko pomagal v industriji in poljedelstvu z uvoženo delovno silo, je bil Hitler. Izseljevanje kot tako je bilo sicer tudi že prej pomembno vprašanje za nekatere narode, vendar pa v sorazmerno majhni meri. Prizadeti so bili samo narodi, odkoder so se ljudje na veliko izseljevali v Ameriko, kot npr. Irci, Škoti, Norvežani in Švede, pa tudi Hrvati, Slovaki, Poljaki itd. Z izseljevanjem so izgubili velik del svojega mlajšega prebivalstva. Ni pa poznala Evropa do druge svetovne vojne probleme priseljencev. Ko se je začela Hitlerjeva Nemčija oboroževati, je potrebovala veliko delovne sile, zato je odprla vrata tujim delavcem. Še več tujih delavcev je prišlo v Nemčijo, bodisi prostovoljno, bodisi prisiljeno, med drugo svetovno vojno. Ob koncu vojne jih je bilo že okrog dva milijona. Mnogo jih je tudi po vojni tam ostalo, novi pa so prišli, ko si je zahodna Nemčija spet opomogla in obnovila svojo industrijo. Dones je v Nemčiji, ki ima razen Švice največ tujih delavcev v Evropi, nekaj nad 3 milijone tujih delavcev, ki predstavljajo 6,75 celotnega prebivalstva v Zahodni Nemčiji, na Bavarskem pa 6,01 celotnega prebivalstva. Edina država, ki ima sorazmerno še več tujih delavcev, je Švica, kjer jih je okrog 15 odstotkov, vendar so to skoro samo Italijani, ki smejo bivati v Švici samo, dokler traja njihova delovna pogodba, nato pa se morajo vrniti domov.

KRIZA NA GORIŠKI POKRAJINI

(nadaljevanje s 5. strani)

vega pokrajinskega odbora. Sedanjemu odboru so odrekli podporo komunisti in republikanci, potem ko je prišlo do nepredvidenega dogodka v zvezi z zadržanjem predstavnika pokrajine pri volitvah novega predsednika tržiškega konzorcija za industrijsko cono. Ta dogodek je delno vplival tudi na razvoj na pokrajini, čeprav je bilo že več časa občutiti določeno napetost v tem upravnem organu, ki ni nikoli deloval v gotovem položaju, če objektivno presodimo vsa dogajanja zadnjih dveh let. Po volitvah se bo torej odločalo; ker pa ni predvideti velikih premikov v volilnih izbirah občanov, je zares vprašljivo, kdo bo vodil pokrajinsko upravo naslednja tri leta.

OBRAČUN

KONZULTE ZA SLOVENSKA VPRAŠANJA V GORIŠKI OBČINI

(nadaljevanje s 5. strani)

posvetovalnim glasom. Toda kljub našemu stalnemu prizadevanju in nekajkratnim srečanjem z županom, moramo danes ugotavljati, da je bilo medsebojno sodelovanje (med Konzulto in občinsko upravo) premalo učinkovito. Vendar kljub tem in še drugim pomanjkljivim pomeni ustanovitev Konzulte za vprašanja slovenske narodne skupnosti v goriški občini demokratsko pripravljenost, da se upoštevajo spe- cifične koristi in potrebe slovenskih občanov. Če to v prvi mandatni dobi ni prišlo dovolj do velja- ve, smemo upati, da se bo to zgodilo v prihodnje z novim občinskim svetom, ki bo izvoljen na vo- litvah dne 8. junija.

Knjiga o goriškem kmetijstvu

Goriška občina je te dni izdala 190 strani obsegajočo publikacijo o goriškem kmetijstvu; delo je pripravila družba SODECA v sodelovanju z odhorništvo za načrtovanje pri goriški občini. Za sestavo publikacije je bilo potrebno precej časa, ker je bilo treba najprej zbrati vse podatke na posebne pole; za to delo je poskrbela občinska uprava in je v ta namen razposlala nad 800 vprašalnikov. Od teh je bilo izpolnjenih 699, ki so bili tako razdeljeni: 250 je neposrednih obdelovalcev, 449 pa takih, ki se ukvarjajo s kmetijstvom le posredno; to je praktično njihova druga dejavnost. Na podlagi teh izsledkov, ki precej realno prikazujejo stanje kmetijstva v goriški občini, je SODECA pripravila obširno publikacijo, v kateri je izredno veliko zanimivih in včasih nepoznatih podatkov. Knjiga je razdeljena na devet poglavij: v prvem je prikazano splošno stanje lokalnega gospodarstva, sledi poglavje o razvoju kmetijstva v pokrajini, de-

želi, državi in tudi v evropskem merilu; osrednje in tudi najbolj zanimivo je poglavje o kmetijstvu v goriški občini, ki obsega številne podatke o zaposlenih, o proizvodnji, o številu obdelanih in neobdelanih površin, o načinu prodaje, o perspektivah in tako dalje; naslednje poglavje je posvečeno komercializaciji v goriški občini, sledi poglavje o javnem investiranju in zaključki. Slednje ni sicer najbolj popolno, ker do pravih zaključkov bo lahko prišlo samo s še bolj poglobljeno analizo in podrobno preučitvijo vseh značilnosti našega kmetijstva. Mogoče se bo v prihodnosti nova občinska uprava odločila, da pripravi konferenco na to temo. Publikacija je v celoti zelo zanimiva in tudi važna, po mnenju nekaterih izvedencev je to eno izmed najboljših del, ki jih je izdala goriška občina v zadnjih letih; vsekakor gre za publikacijo, ki bo gotovo vzbudila zanimanje med goriškimi kmetovalci in tudi gospodarskimi kategorijami.

KNUT HAMSUN POTEPUHI

Poslovenil Oton Župančič 98

Edevart je vprašal: »Praviš da si ga odpravil, pa menda ga nisi res obstrelil?«

Avgust: »Ampak zaslužil bi bil. Sploh pa nisem nanj streljal, natolkel sem ga s kamenom.«

Avgustovo klavženje se je čedalje bolj zapletalo in Edevart je hotel iti, a zaman je spravljaj tovariša s seboj. Avgust je sedel zaglobljen v spomine, morali so biti veseli spomini, smejal se je in stresal z glavo, mogoče je samo sedel, se prepustil domišljiji in si nekaj izmišljal. Pa je zopet govoril o nekem izletu s Knoffovimi, nedeljskem izletu, imel je harmoniko s seboj in je igral. Vsi uslužbenci iz štacune so bili zraven, gospodična, Romeo in Julija, vsa mladina. Kar šine po travi poljska miška, Magnus poblede in poskoči. Naj se pobriga za to Avgust! je zaklical Romeo. In res, Avgust se je pobrigal za to — pobrigal za miško, in hohoho! se je smejal Avgust in se ploskal po kolenih. Nato je bilo treba jesti in imeli so s seboj vsega, škatle z mesom je bilo treba pogreti, tega pa ni nobeden znal. Spet je moral Avgust poprijeti. Naredil je ognjišče, zanetil ogenj, pogrel škatle in jih odprl, napeljal je tako, da je dobila tista opica nazadnje škatlo s snežno jerebico, bili so samo še ostanki, a na dno je položil Avgust miš.

»Uh!« so zastokali poslušalci v kolibi, kajti nekateri so baš jedli.

»Da,« je kričal Avgust, opojen od lastnega pripovedovanja. »In miš sem dobro pomelal z omako — prosim, Magnus! Da, Magnus je začel jesti in zbiral najprej manjše kose. Kaj pa je to? je rekel nato. To pravim jaz, je samo kakšna krpa ali kaj takega, kar mirno pojej. In res, Magnus je ugriznil, a je takoj izpljunil, kakor bi bil spoznal po okusu, da je miš.«

»Pa, kaj ni prej videl?« so vprašali poslušalci.

Avgust: »Ni bilo lahko videti, ker sem prej otrgal miši noge, in razen tega se je cmarila v omaki.«

Molk. Nobeden se ni smejal. Naposled je vprašal nekdo: »Ampak zakaj si naredil to svinjarijo?«

»Hm, zakaj sem jo naredil?« Avgust je odgovoril pretkano: »Hotel sem ga ozdraviti strahu pred mišmi. Ali nisem tega dobro mislil? Prav tako preganjamo na ladji morsko bolezen. Neprestano mu vlivamo nazaj v usta — neprestano nazaj —«

»Zdaj pa nehaj!« je zavpila Mattea. »Kaj ne vidiš, da ljudje jedo!«

Mnenja o Avgustovem početju so šla vsaksebi, nekateri so vpraševali: »Kako se je pa ta reč končala, ali je planil nad te?«

»Da, saj prav zato sem ga moral iztolči s kamenom!« je odgovoril Avgust. »Ni mu šlo v pamet, da sem mu hotel dobro.«

Hlad med pričujočimi je Avgusta poparil, graje ni mogel prenesti, nemara je bilo vse skupaj prazna izmišljotina, vsekakor je bil zdaj preveč pijan in je kvasil samo še neumnosti.

Edevart je stal v svoji kolibi in prodajal; odkraja ni nič kaj kazalo, a kdor je bil enkrat pri njem, se je vrnil in privedel drugih.

Edevart si je namreč vtepel v glavo, da bo prodajal, kakor mu bodo plačevali, in se po vsaki ceni iznebil svojega naklada.

Avgust mu ni dosti koristil, pokazal se je samo sem ter tja in bil ves v škripcih, voljan za vse mogoče, vrtoglavost ga ni minila, snoval je vpričo Edevarta mnogo čudnih načrtov, med drugimi tudi, da bo prodal ladjo in si omislil za tisti denar lajno. Edevart je majal z glavo.

Avgust: »Če bom hodil z lajno po svetu in si kupil doli v cirkuškem šotoru še mladega medvedka, bom zaslužil več nego ti tukaj v svoji štacuni.«

Edevart je vprašal, zakaj noče rajši igrati na harmoniko.

»Ne,« je razlagal Avgust. »Ker sem obljubil Mattei, da ji bom en dan igral na harmoniko in ji privabil gostov. Plesalo se bo in verjemi mi, da pride dosti ljudi!«

Avgust si je izmišljal še druge stvari: »Če bi človek izumil prašek zoper protin in ga tukaj na trgu prodajal!« je rekel. »Sicer pa gruntam še nekaj vse boljšega, ali tega ti ne povem, pa če me ubiješ.«

Edevart je vedel iz skušnje, da si tovariš marsikaj izmišljuje, zato se ni smejal njegovim domislicam, temveč ga je hotel brzdati in je dejal: »Malo se bojim zate, Avgust, le glej, da ne ugameš take, ki bi te stisnila v klešče!«

Avgust prezirno: »Nič se ne boj! Zdaj ti pa zanalašč povem, o čem premišljam: gre za kroglice, ki bi jih uživale ženske, da ne bi dobivale otrok. Enkrat sem ti to že omenil, pa ti nisi maral nič slišati.«

»Tudi zdaj ne maram slišati.«

»Ah, piši me v uho!« je rekel Avgust in nadaljeval: »Bilo bi le čudno, da ne bi tega zmogel. In jaz, ki znam toliko jezikov, angleščino in ruščino, jaz bi že izumil za to kako ime. Nekoč sem se vozil z nekim krmilarjem, ki je imel steklenico s pilulami, belimi ko sneg, v njih je bilo živo srebro, in rekel je, da jih daje svoji ženi, kadar je doma. Steklenice pa si ni upal puščati doma, saj bi mu bila žena utegnila frkati, koder ji drago, in bi samo jedla pilule, kadar ga ne bi bilo doma. Pokazal mi je steklenico, napis na nji je bil secale cornutum. To sem si ves čas ohranil v spominu.«

»Včasih bi tudi lahko stopil v štacuno in me zamenjal,« je rekel Edevart.

(Dalje)

— Pej kej si danes videt taku veseu?

— Eh, kej ne bom veseu, ke mi je pisau župan.

— Kej — tebi? Pej kaku tu?

— Ja, mi je poslou ano tešero, ke bom lahko hodu u čine bol poceni. Znaš, dobro se mi zdi, ke se župan spoune tudi na stare ledi. Ja, ja, vse drugo je, če je župan svoj človek. Do zdej smo jemeli župa ne samo kašne Furlane al pej Istrjane; se preci pozna, če je domačin.

— Kakšen domačin?

— Kaku de ne! Sej je njegov rod tam od Čehovinov ke je ana vas tam na konfini med Krasam in Vipavo. Jn taku bom jem u lepu štirideset pr stu popusta za jet u čine. Sej pravem — svoj človek.

— Ma Jakec, kej si res taku zabit al se samo delaš?

— Ti Mihec ne boš mene neč zašpotavau! Jest, ke mi piše prfina župan, se ne bom pestu ofendirat od anga usranga Mihca! Si zastopu?

— Ljubi moj Jakec, kej se nisi spounu, de so u nedelo volitve? Jn naš župan je po-

gledau na anagrafe jn je vidu, da je u Trsti strašno dosti starih ledi jn taku je mislu, de si jeh bo prbodu, če jem preskrbi čine po nižani ceni. Vse je samo propaganda al »volilni golaž« koker so anbot prauli.

— Kakšen golaž?

— E, Jakec, ti si vre pozabu. U stari Avstriji so volivcam plačavali golaž, če si volu za njeh. Zdej pej dajejo tešero za čine. Sej ku ideja nanka ni taku slaba: je ubou ne dveje, ma kar tri muhe hkrati! Po ani strani si prdobi vse penzioniste, pole bo spravu u čine več ledi, ke čineti so u krizi jn pole je morbet od gospodarjev od činetov še dobu kašno podporo za listo za Trst. Samo po sebi ni nanka taku naumno.

— Ja, ma kej misle, de smo mi pej taku naumni? Je res, ke pravejo de starem ledem gre pamet bol na otročje, ma prou tolko zabiti pej vselih nismo.

— A, videš, taku se mi dopade. Jn tudi če ti dà tisto tešero za hodet u čine! Kej boš morbet hodu gledat tiste filme porno (ke zdej je samo tako) jn boš gledau nage babe, ke be te strilo samo čekirat? Za si prdobet stare ledi, be jem mogu dat kej bol potrenega. Denmo reč ano kuro ses tistem gerovital! Ma ne an te ca. Ta ti spravi pokonci še taku starga še neč ne pozna. Be mogu začnet vsaj nekaj mescov prej, taku de be bli ti stari za volitve bol žgai. Taku bi si jeh pej res prdobi!

— Ma, »gerovital« — kej je tu?

— Tu je, dragi moj, ana medicina, ke jo jo znajdu an romunski dohtar al dohtarca. Tt ti spravi pokonci še taku starga jn krevlastega moškega. Kej ne bi bil ti kontent sez ano tašno kuro?

— Veš de. Pole mi ne be blo treba hodet u čine, ma bi delau čine sam al prouza prou u kašni lepi kompaniji.

— Taku je.